

Opgave 2 Markt voor hoger onderwijs

In een land kunnen studenten zelf hun vervolgopleiding in het hoger onderwijs financieren door middel van een lening bij de overheid. Na het afronden van de opleiding moet deze worden terugbetaald. De overheid heeft een voorwaarde toegevoegd aan het leenstelsel om jongeren aan te zetten tot studeren, ondanks de risico's van lenen. De voorwaarde is dat de aflossingsperiode van de opgebouwde studieschuld 35 jaar wordt (langer dan de standaard periode voor aflossingen van langlopende schulden).

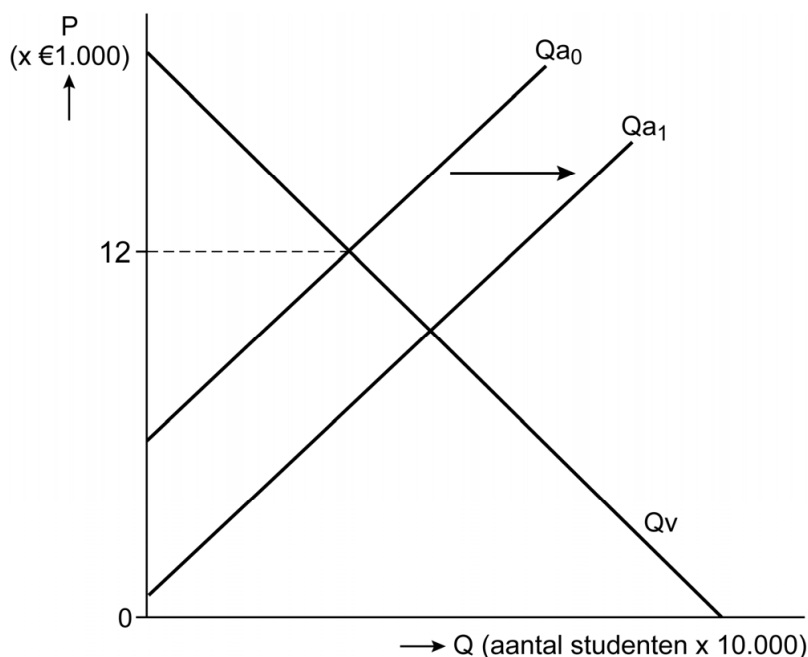
- 1p **6** Verklaar hoe de voorwaarde het leenrisico van een student vermindert.
- 2p **7** Leg uit dat het leenstelsel op termijn een positief effect heeft op de consumptieve bestedingen.

Voordat het leenstelsel werd ingevoerd, waren vooral studenten uit huishoudens met een laag inkomen voor de financiering van hun studie aangewezen op commerciële banken. Vanwege een risico op wanbetaling rekenden deze banken een hogere rente voor dit type leningen. Hierdoor werd de vermogensverdeling tussen huishoudens beïnvloed.

- 2p **8** Leg uit op welke wijze de vermogensverdeling tussen huishoudens werd beïnvloed in de periode voordat het leenstelsel werd ingevoerd.

Onderwijsinstellingen in het hoger onderwijs (aanbieders) rekenen € 12.000 per jaar collegegeld. Het hoger onderwijs wordt toegankelijker als het collegegeld daalt door bijvoorbeeld een subsidie aan de aanbieder. Het Plan Bureau (PB) onderzoekt de effecten van een subsidie op het collegegeld voor de markt van hoger onderwijs (zie figuur 1).

Figuur 1 Vraag- en aanbodmodel van hoger onderwijs

De subsidie heeft gevolgen voor de doelmatigheid van het hoger onderwijs.

- 2p **9** Analyseer de gevolgen van de subsidie voor de doelmatigheid. Ga als volgt te werk:
- Arceer in de uitwerkbijlage (figuur A) het subsidiebedrag van de overheid.
  - Arceer in de uitwerkbijlage (figuur B) het verloren surplus dat ontstaat door de overheidssubsidie.

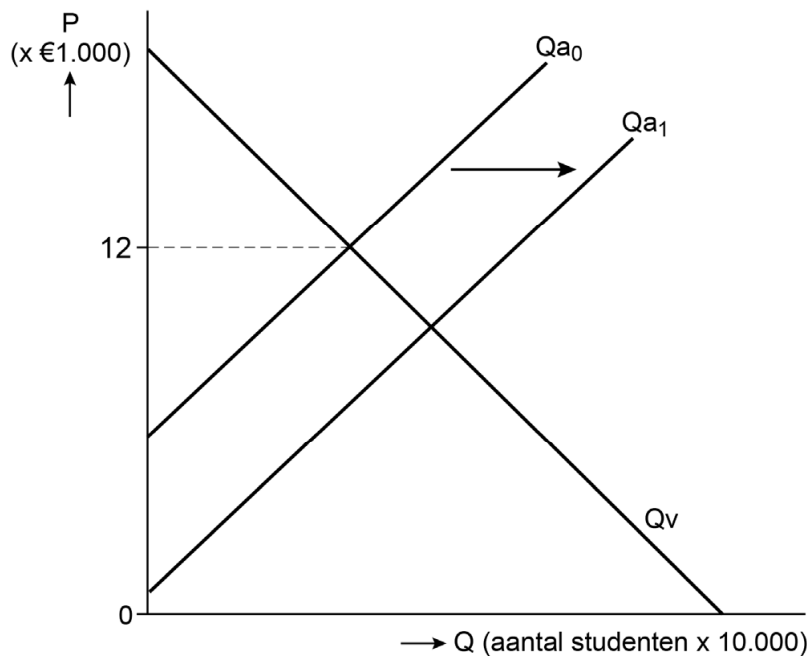
Het PB stelt: “Bij het hoger onderwijs treedt door de subsidie een positief extern effect op waardoor de maatschappelijke (brede) welvaart stijgt.”

- 2p **10** Leg de stelling van het PB uit.

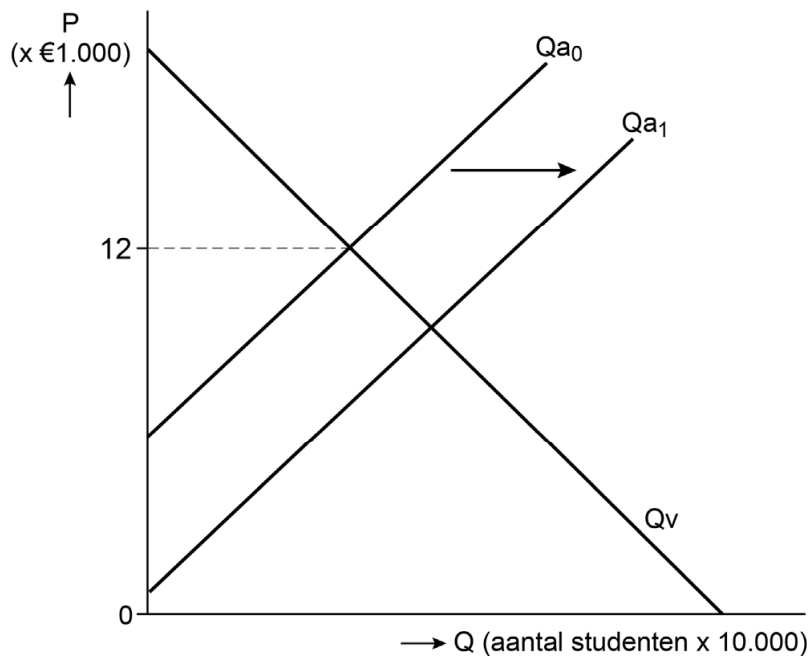
- 2p **11** Leg uit dat er inverdieneffecten optreden door de subsidie op het collegegeld.

9

Figuur A

Figuur B

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.